ZUID-TIROL ONTRAFELD

Roadtrip langs zes smaakmakers

Tekst & beeld: Rene Sebastian

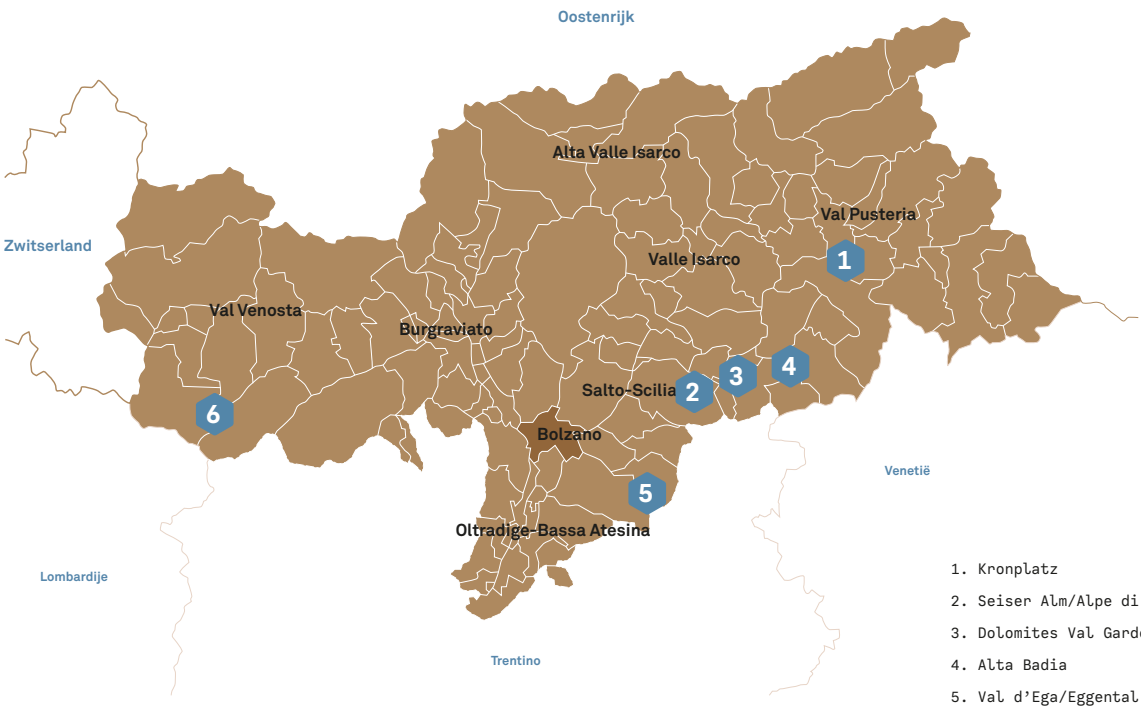

1. Kronplatz
2. Seiser Alm/Alpe di Siusi
3. Dolomites Val Gardena
4. Alta Badia
5. Val d'Ega/Eggental
6. Ortlergebied

Zuid-Tirol is de perfecte bestemming voor levensgenieters: de rustgevende Alpen en een Italiaanse, gezellige sfeer, 300 dagen per jaar een stralende zon en 30 skigebieden met kraakverse sneeuw. Onze reporters Kristy van Lieshout en Rene Sebastian zijn de gelukkigen om een rondreis door de met Michelinsterren bezaaide regio in het noordelijkste puntje van Italië te mogen maken. Een mooie trip waarbij zes smaakmakers worden aangedaan.

Kristy staart vanaf Kronplatz naar Pre da Peres.

VAKANTIE-INFO

Dolomiti Superski (IT)

Skiregio's:	12
Pistes:	1.200 km

Ortler Ski Arena (IT)

Skiregio's:	15
Pistes:	400 km

Utrecht-Dolomiti Superski:
983 km
Utrecht-Ortler Ski Arena:
901 km

6-daagse liftpas Dolomiti Superski/Ortler Ski Arena

Volwassenen:	€ 313/€ 253
Kinderen:	€ 219/€ 166
Senioren:	€ 282/€ 241

Voor webcams, sneeuwhoogte en boekinfo:
suedtirol.info/wintervakantie
valgardena.it
eggental.com/nl
kronplatz.com/winter/nl
ortler.it
ski.altabadia.org/nl
seiseralm.it/winterparadijs
wintersport.nl/skigebieden/regio/sudtirol

Linksboven: De 'woonkamer' van het AlpiNN Food Space & Restaurant.
Rechtsboven: De dames World Cup-slalompiste boven San Vigilio.
Linksonder: Panoramaterras van het Messner Mountain Museum Corones.

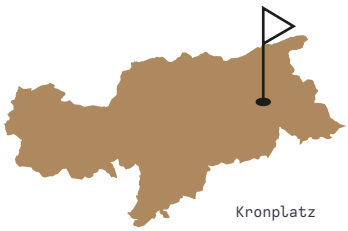

Kronplatz

De roadtrip begint in Kronplatz, in het hart van het Val Pusteria/Pustertal. We starten 's ochtends cultureel in het beroemde Messner Mountain Museum Corones (zie *Wintersport Magazine* #44) bovenop de top. Hier heb je een prachtig 360 graden panorama op de Dolomieten. Daarna gas geven om naar het uiterste puntje van het gebied te gaan (Piccolino/Pikolein), waar je ook de bus kunt pakken naar Alta Badia dat toegang verschaft tot de Sellaronda. Kronplatz heeft nog twee buurgebieden, Speikboden en Klausberg in het Valle Aurina/Ahrntal, zij het wel iets kleiner in omvang. Speikboden heeft zo'n 38 km piste en Klausberg 33. Beide hebben een informeel karakter, ideaal voor families. Wij blijven echter nog op de bolvormige huisberg die een sportief gebied herbergt (119 km piste) met vijf zwarte pistes (Black Five) waar Kristy als NSkiV-opleidster haar ei wel kwijt kan. Het is praktisch ingedeeld doordat het merendeel van de pistes op één berg ligt.

Keuken en kunst zijn hier nauw verweven. Een mooi voorbeeld is het woonkamergevoel bij AlpiNN Food Space & Restaurant waar wij lunchen. Het is een moderne smeltkroes van de 'mountain cuisine' van sterrenkok Norbert Niederkofler met de architectonische visie van designer Martino Gamper. Als toetje brengen we een bezoek aan het LUMEN – Museum of Mountain Photography dat er direct naast ligt. Een tikje traditioneler zijn de *Knödels* bij de Oberegger Alm. Of ga voor een typisch Ladinisch gerecht bij Ücia Picio Pré. Wil je je eten snel verbranden dan raden we je de 7 kilometer lange dalafdaling 16 aan die direct uitkomt bij het treinstation van Perca/Percha. Dat kan ook op de meer dan 300 kilometer loipes in het dal: een echt langlaufparadijs! We sluiten ons bezoek af met een feestelijk drankje bij de K1 naast het Riscone-/Reischach-dalstation waar het après-skigehalte hoog is. Vergeet ook niet het verderop gelegen Brunico/Bruneck, een stijlvol stadje vol winkelmogelijkheden.

2

Seiser Alm/Alpe di Siusi

Next stop: Seiser Alm. Wat een contrast met de zwarte afdalingen in Kronplatz! Want zoals de naam al doet vermoeden, gaat het hier om een bergweide, overigens de grootste van Europa. Dit betekent een gering hoogteverschil, waardoor het terrein uiterst familievriendelijk is. Het kinderland is dan ook gigantisch en de talrijke kindvriendelijke gondels maken rondtoeren een peulenschil. De thematocht van heks Nix brengt je langs alle mooie uitzichtpunten, en dat zijn er een hoop! Wat wil je, met imposante kalksteenrotsformaties als de Sassolungo/Langkofel, Sassopiatto/Plattkofel en de Sciliar/Schlern om je heen? Hoewel het skigebied (60 km piste) dus fantastisch is voor families met kinderen, vind je hier redelijk onverwachts ook een gigantisch snowpark waar de freestylepro's zich helemaal kunnen uitleven. Het uitdagende park, waar tweemaal per jaar een FIS World Cup (snowboard en freeski) plaatsvindt, is met z'n 1.500 meter lengte en 70 obstakels het grootste van provincie Zuid-Tirol. De gehele alm biedt tevens een uitgebreid netwerk van sneeuwzekere hoogteloipes (80 km).

We vallen overigens met onze neus in de boter, want deze week vindt er het winterse muziekfestival 'Swing on Snow' plaats waardoor er elke dag verspreid over de berg folk-, jazz, soul- en popmuzikanten aanwezig zijn. Deze geven bij de liften of midden op de piste live-shows. Qua overnachten heb je meerdere mogelijkheden. Zo kun je in de daldorpen Castelrotto/Kastelruth, Fiè allo Sciliar/Völs am Schlern, Tires al Catinaccio/Tiers am Rosengarten en Siusi allo Sciliar/Seis am Schlern verblijven, waarvan de laatste een directe gondelverbinding omhoog biedt. Of je boekt gewoon een kamer bij een van de ski-in, ski-out-accommodaties van Compatsch bovenop de alm, wat natuurlijk voor een geweldig visueel spektakel zorgt bij zonsopkomst en -ondergang. Wie wil lunchen met allerlei bijzondere lokale hapjes neemt plaats bij het kleine, rustieke stulpje van Gostner Schwaige waar wij bijna de gehele kaart afwerkten. *Buon appetito*!

Het pisteterrein is veelzijdig en voorzien van beeldschone Dolomieten-skylines

Linksboven: Swing on Snow-muziekfestival.
Linksonder: Lokale smaakbommetjes bij de Gostner Schwaige.
Rechts: Gemoedelijk cruisen met uitzicht op de Langkofel en Plattkofel.

Linksboven: Gin-Tonic als hippe aperitivo.
Rechtsboven: Het Sella-massief, waaromheen de beroemde skitocht loopt, gezien vanaf de Seceda.
Linksonder: De trendy Baita Sofie Hütte mixt klassiek met modern.

3

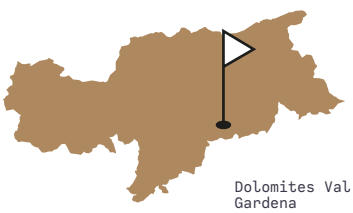

Dolomites Val Gardena

We schuiven iets op naar de Ladinische vallei van Val Gardena dat met zijn skidorpen Ortisei/St. Ulrich, Santa Cristina/Sankt Christina en Selva/Wolkenstein naar mijn mening wel tot het paradepaardje van Zuid-Tirol kan worden gerekend. Het pisteterrein (175 km) dat aan weerszijden van het dal ligt, is veelzijdig: van pittig zwart tot flauw blauw, maar alle voorzien van beeldschone Dolomieten-skylines. Vanuit Selva kun je er ook aanhaken bij de beroemde Sellaronda, een 40 kilometer lange skitochtklassieker langs vier dalen rondom het Sella-massief. Met dit soort uitstapjes benut je vanuit Val Gardena ook de voordelen van het reusachtige Dolomiti Superski-liftpasverbond waartoe het behoort. Deze overkoepelende liftpas beslaat 1.200 kilometer piste, verdeeld over twaalf skiregio's, waaronder dus ook alle bestemmingen die wij deze week aandoen.

We beginnen de dag echter aan de Seceda-kant waar we op La Longia de beenspieren opwarmen met de langste afdaling van Italië (10,5 km). Voor een beloning moet je de gondel terug omhoog pakken, want bij de Baita Sofie Hütte serveren ze een gemene lokale gin. Met tonic uiteraard. Houd je sowieso van lokaal brouwsel? Probeer dan ook de biertjes bij de Baita Saslonch Hütte bovenaan de beroemde Saslong, waar eind december de FIS World Cup Super-G en downhill plaatsvinden. Wie echt een unieke lunchervaring wil meemaken, boekt een tafeltje bij Comici. Niet alleen de dagelijks vers geleverde vis uit Venetië is om over naar huis te schrijven, een bezoek aan het futuristische designtoilet evengoed. Ik ben zeker niet de enige! Overigens vind je er nog tal van andere toprestaurantjes langs de piste, waarvan de Dantercepies (2.300 m) bovenaan de Passo Gardena richting Alta Badia misschien wel het mooiste uitzicht op de Dolomieten biedt. Ook langlaufliefhebbers komen aan hun trekken. Tussen Val Gardena en Seiser Alm ligt er zo'n 115 kilometer crosscountrycircuit, waaronder het Monte Pana-langlaufcentrum en de loipes van Vallunga/Langental.

De Sellaronda is een 40 kilometer lange skitochtklassieker langs vier dalen rondom het Sella-massief

Alta Badia

Alta Badia ligt aan de andere zijde van de Gardenapas en is eigenlijk net zo beroemd als zijn buurman. Het Ladinische skigebied beslaat de authentieke dorpen Colfosco, Corvara, La Valle, Badia, Pedraces, San Cassiano en La Villa. Bij laatstgenoemde pakken we 's ochtends de lift omhoog naar de beroemde wereldbeker-reuzenslalompiste Gran Risa: een pittig begin van de dag. Gelukkig is het overgrote deel van de resterende 130 kilometer piste vrij makkelijk. Naast de Sellaronda is Alta Badia ook een halte van de Giro della Grande Guerra: een beroemde toertocht langs overblijfselen van de Eerste Wereldoorlog (zie *Wintersport Magazine* #44). Deze zijn vooral zichtbaar bovenaan de Lagazuoi-piste, die ik overigens als een van de mooiste afdalingen van de Alpen beschouw. Het gaat langs dromerige vergezichten, imposante bergwanden en ijswatervallen, met natuurlijk een verplichte stop bij grillspecialist Scotoni, om het af te toppen met een paardensleeprit over de platte uitloop terug naar het skigebied.

Er zijn nog tal van andere culinaire parels, want gastronomie staat hier hoog in het vaandel. Zo zijn er twee Michelinrestaurants. Het St. Hubertus-restaurant in San Cassiano heeft maar liefst drie sterren en La Stüa de Michil in Corvara bezit één ster. Het 'A taste for skiing'-initiatief brengt de haute cuisine naar de pistes, waarbij verschillende gourmet chefs een berghut krijgen aangewezen waar ze met lokale producten en wijnen een culinair meesterwerk moeten fabriceren dat de gehele winter op de menukaart zal prijken. En dan zijn er nog de smaakvolle eventweken 'Sommelier on the slopes', 'Wine Ski Safari', 'Breakfast with powder snow' en 'Roda dles Saus at Santa Croce'. We sluiten onze dag af met een pistebezoekje aan de beroemde La Crusc-bedevaartkerk in het uithoekje van het gebied, om de 'Enrosadira' te bewonderen, een natuurwonder dat tijdens zonsondergang het UNESCO-landschap van de Dolomieten verlicht in prachtige rode, gele, oranje en uiteindelijk roze tinten.

Linksboven: Het interieur van de La Crusc-bedevaartskerk.
Linksonder: Door sterrenchefs verzonnen gerechten bij Bioch.
Rechts: Afdaling langs de imposante flanken van de Lagazuoi.

Linksboven: Uitzicht op de Rosengarten vanuit Carezza.
Rechtsboven: Het stijlvolle interieur van de Oberholz Hütte.
Linksonder: De halfpipe van Obereggen.

5

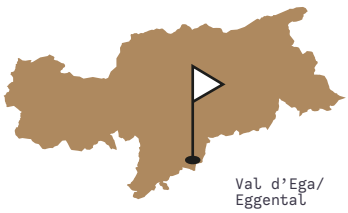

Val d'Ega/Eggental

De rondreis brengt ons in het Val d'Ega, op slechts twintig minuten van provinciehoofdstad Bolzano/Bozen. Het bestaat uit de skigebieden Carezza en Obereggen (tezamen 90 km piste), waarbij eerstgenoemde ook wel 'Climate Ski Resort' wordt genoemd, naar de doelstellingen van eigenaar Georg Eisath, de uitvinder van sneeuwkanonmerk TechnoAlpin. Het is er heerlijk cruisen over voornamelijk makkelijke pistes waarbij het vooral om de allerkleinsten draait. Zo zijn er diverse kinderparken zoals het Naniland en Kinderland König Laurin, een King Laurin-themapiste, een King Laurin Legendepad, twee rodelbanen en een kindvriendelijk snowpark. Wat ons vooral opvalt is de handige pisteverdeling. Bovenin het gebied vind je de moeilijkere pistes en onderin de makkelijkere: zo hoeven huiverige beginners niet eerst helemaal omhoog om toch van de sneeuw te kunnen genieten. Ditmaal de grillige pieken van de Rosengarten en Latemar aan de horizon. Aan de andere zijde van de Latemar ligt Obereggen, waarvan het skigebied zich uitstrekt over meerdere zijflanken, wat je het gevoel geeft dat je echt aan het toeren bent. Een flink snowpark met zelfs een halfpipe – wat vrij uniek is – trekt veel freestylers naar deze regio. Net zoals overal in Zuid-Tirol speelt eten en drinken een hoofdrol in de wintersport. Een aperitivo op de pistes is vaste prik voor de Italianen, wij nemen er een op het gezellige terras van Baita Gardonè. Voor de lunch raden we vooral de Oberholz Hütte aan, een moderne mix van hout en beton met een gigantische raampartij waardoor je heerlijk naar buiten kunt staren. Een andere – letterlijke en figuurlijke – highlight van het skigebied is de verlichting. Zo worden het snowpark, de dalafdaling boven Obereggen en een 2,5 km lange rodelbaan ernaast drie avonden per week in het kunstmatige zonnetje gezet. Een mooi alternatief aangezien we nu ongestoord op onze techniek kunnen focussen zonder te worden afgeleid door dat beeldschone UNESCO-decor van de Dolomieten om ons heen.

6

Ortlergebied

Vroeg uit de veren, want onze laatste bestemming ligt een stuk oostelijker. Gelegen in het Stelvio Nationaal Park, het grootste natuurpark van Italië rondom de 3.905 meter hoge Ortler, vinden we het gelijknamige skigebied dat uit twee dorpen bestaat: Solda/Sulden en Trafoi. Vanwege de sneeuwzekere hoogte opent het eind oktober en sluit pas begin mei.
Met zoveel hooggebergte in de directe omgeving zal het je niet verbazen dat dit een groot toer- en freeridegebied is. De Ortler Alpine School – Feel the Mountains staat voor je klaar om onder leiding van een ervaren berggids mooie één- of meerdaagse tochten te maken. Voor de langlaufers ligt er rond Solda een loipe van 7 kilometer op sneeuwzekere hoogte (1.900 m) en in Trafoi vind je ook voldoende mogelijkheden.

Wij starten vanuit Solda, wat eigenlijk een driedelig gebied is: je hebt Madritsch, Kanzel en Langestein. Elk deelgebied heeft zijn eigen karakter, wat vrij uniek is voor hoe dicht ze op elkaar liggen. Maar één ding hebben ze gemeen: overal heb je fantastisch uitzicht op het Ortler-gebergte, waaronder de Ortler, König en Zebru. Wij tippen om Kanzel en Langestein in de ochtend te doen, en als de sneeuw wat zachter wordt door te steken naar het hoger gelegen Madritsch. De deels zwarte 16 (Rosim) in Kanzel is er eentje voor liefhebbers van pittige afdalingen. Vanaf het hoogste punt in het gebied kun je van 3.250 meter in één ruk afdalen naar 1.900 meter. Oftewel 1.300 hoogtemeters en 11 kilometer lang! Voor cultuurliefhebbers is er in Firmian het Messner Mountain Museum Ortles. In Trafoi (10 km piste) draait het om families. Het uitzicht, de variatie aan pistes en de rust zijn kenmerkend. De skischool van oud-wedstrijdskiër Gustav Thöni, winnaar van zilver op de Winterspelen van 1972 en 1976, zorgt voor de juiste skitechniek. Een waardige eindhalte van onze roadtrip.

Er zijn veel culinaire parels, want gastronomie staat hier hoog in het vaandel

Linksboven: Uitzicht op Madritsch vanuit Kanzel.
Linksboven: Regionale delicatessen bij Rifugio Madriccio.
Rechtsonder: Uitzicht vanaf de hoogste lift op 3.250 m.

Videotip

Benieuwd naar de bewegende beelden van deze roadtrip? Bekijk ze op wintersport.nl/videos of bij de betreffende skigebied-pagina's op onze website.